

Тарас Григорович Шевченко

(1814 – 1861)

Виконала Гук Яна, 11 років

Тарас Шевченко народився 25 лютого (9 березня) 1814 у селі Моринці Звенигородського повіту Київської губернії. Був третьою дитиною селян-кріпаків

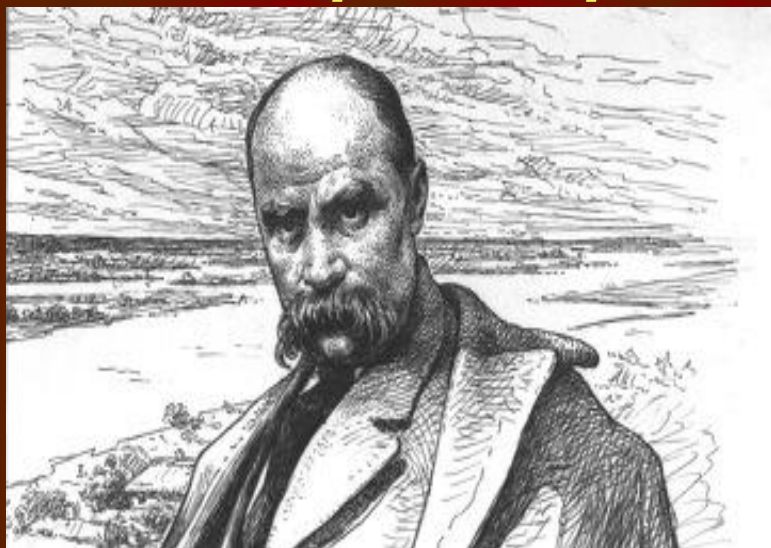
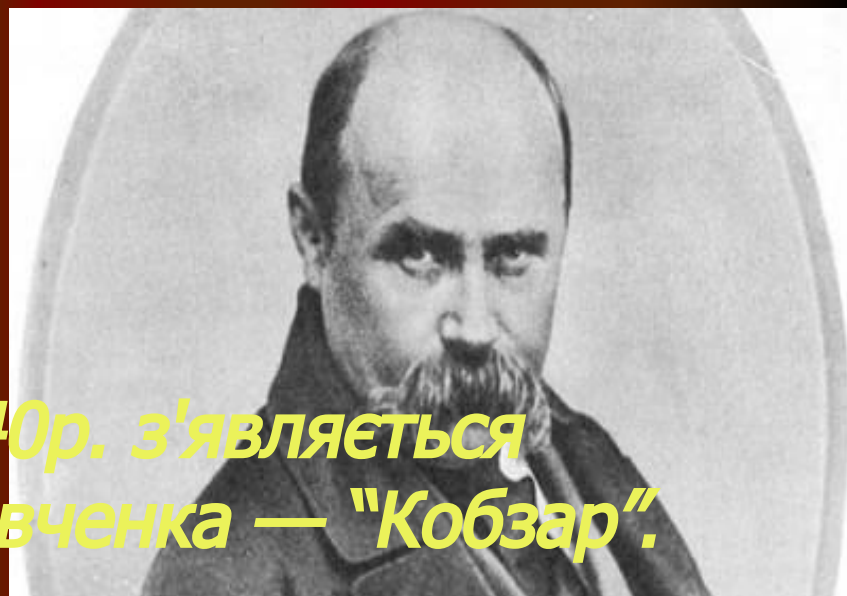
1822р. батько віддав його "в науку" до кирилівського дяка. За два роки Тарас навчився читати й писати, і, можливо, засвоїв якісь знання з арифметики.

Після смерті у 1823р. матері і 1825р. батька Тарас залишився сиротою. Деякий час був "школярем-попихачем" у дяка Богорського.

Наприкінці 1828 або на початку 1829р. Тараса взято до поміщицького двору у Вільшані, яка дісталася в спадщину позашлюбному синові В. Енгельгардта, ад'ютантові віленського військового губернатора П. Енгельгардту

1832р. Енгельгардт
законтрактує Шевченка
на чотири роки майстрові
петербурзького малярного
цеху В. Ширяєву.

**18 квітня 1840р. з'являється
перша збірка Шевченка — "Кобзар".**

Вірші Шевченко почав писати ще кріпаком, за його свідченням, у 1837р. З тих перших поетичних спроб відомі тільки вірші "Причинна" і "Нудно мені, тяжко — що маю робити".

Кілька своїх поезій Шевченко у 1838р. віддав Гребінці для публікації в українському альманасі "Ластівка". Але ще до виходу "Ластівки" (1841)

Шевченко перший в українській літературі виступив як істинно народний поет, твори якого з усією повнотою відбили почуття й думки трудящих мас, їх віковічні визвольні прагнення.

На панщині пшеницю жала,
Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина годувать.
Воно сповитеє кричало
У холодочку за снопом.
Розповіла, нагодувала,
Попестила; і ніби сном,
Над сином сидя, задрімала.
І сниться їй той син Іван
І уродливий, і багатий,
Не одинокий, а жонатий
На вольній, бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі;
Та на своїм веселім полі
Свою таки пшеницю жнуть,
А діточки обід несуть.
І усміхнулася небога,
Проснулася – нема нічого...

Шевченко є основоположником нової української літератури і родоначальником її революційно-демократичного напрямку. У його творах змальований новий позитивний герой – борець проти самодержавно-поміщицького ладу, борець за щасті народу. Улюблений герой Шевченкових поезій - витязь народний, повстанець гайдамака, козак-запорожець, що виступає оборонником рідного краю, носієм народної правди й честі. В своїх безсмертних поезіях Шевченко пропагував світлі ідеали свободи, рівності; закликав народ до боротьби проти усіх гнобителів, вказував простому люду конкретний шлях цієї боротьби, тим самим впливаючи на розвиток і літератури.

**Як умру, то поховайте ....
Поховайте та вставляйте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.**

Звісно, така тематика його творів не могла залишитись непоміченою царем і в 1847 році його заарештовують та відправляють на 10 років заслання без права писати вірші.

....Жива

Душа поетова святая,
Жива в святих своїх речах,
І ми, читая, оживаєм
І чуєм Бога в небесах.

У кінці березня 1858р. Шевченко приїхав до Петербурга. Літературно-мистецька громадськість столиці гаряче зустріла поета. В останні роки життя він бере діяльну участь у громадському житті, виступає на літературних вечорах, стає одним із фундаторів Літературного фонду, допомагає недільним школам на Україні

Влітку 1859р. Шевченко відвідав Україну. Зустрівся в Кирилівці з братами й сестрою. Мав намір оселитися на Україні. Шукав ділянку, щоб збудувати хату.

Минули літа молодії,
Холодним вітром од надії
Уже повіяло. Зима!
Сиди один в холодній хаті,
Нема з ким тихо розмовляти,
Ані порадитись. Нема,
Анікогісінько нема!

Заслання підірвало здоров'я Шевченка. На початку 1861р. він тяжко захворів і 10 березня помер. Незадовго до смерті написав останній вірш — “Чи не покинуть нам, небого”.

Чи не покинуть нам, небого,
Моя сусідонько убога,
Вірші нікчемні віршувать,
Та заходиться риштувать
Вози в далекую дорогу,
На той світ, друже мій, до Бога,
Почимчикуєм спочивать.